

Nové nálezy masařek (Diptera: Sarcophagidae) v západních Čechách

Zbyněk Kejval

Muzeum Chodska, Chodské náměstí 96, 344 01 Domažlice; e-mail: anthicid@seznam.cz

KEJVAL Z. 2011: Nové nálezy masařek (Diptera: Sarcophagidae) v západních Čechách (New records of fleshflies (Diptera: Sarcophagidae) from western Bohemia). – Západočeské entomologické listy, 2: 53–64. Online: <http://www.zpcse.cz/entolisty/entolisty.html>, 30-11-2011.

Abstract. This paper deals with the faunistics of the family Sarcophagidae in the western part of the Czech Republic. In total, 47 species are newly recorded from the study area. The most interesting species records are those of *Angiometopa falleni* Pape, 1986, *Metopia grandii* Venturi, 1953, *Oebalia minuta* (Fallén, 1810), *O. cylindrica* (Fallén, 1810), *Paramacronychia flavipalpis* (Girschner, 1881), *Sarcophaga arcipes* Pandellé, 1896, *S. schuetzei* Kremer, 1909, *S. emdeni* (Rohdendorf, 1969), *S. nemoralis* Kramer, 1908, *S. socrus* Rondani, 1860 and *S. sinuata* Meigen, 1826. In addition, the previously published western Bohemian records of *Blaesoxipha plumicornis* (Zetterstedt, 1859) and *Sarcophaga dissimilis* Meigen, 1826 are found to be based on misidentified specimens of *Blaesoxipha laticornis* (Meigen, 1826) and *Sarcophaga chaetoneura* (Brauer & Bergenstamm, 1889).

Key words: Diptera, Sarcophagidae, faunistics, Czech Republic, western Bohemia

ÚVOD

Dosavadní průzkum fauny masařek České republiky je velmi nerovnoměrný. Poměrně systematicky a podrobně je zpracováno území jižní Moravy, zejména širší okolí Brna, Pavlovské kopce, lužní lesy na dolním toku Dyje a Chráněná krajinná oblast Podyjí (např. JACENTKOVSKÝ 1941, POVOLNÝ 1999, RICHET et al. 2005). V Čechách je podobnou výjimkou pouze Český kras (POVOLNÝ 1993), okres Domažlice (KEJVAL 1998) a okolí Bíliny (PAPE et al. 2001), přičemž první dvě práce se týkají pouze podčeledi Sarcophaginae.

Tento příspěvek přináší nové údaje k výskytu masařek v západních Čechách, kde byl zatím zjištěn výskyt 35 druhů, převážně z podčeledi Sarcophaginae (ČEPELÁK 1972, 1985; KEJVAL 1998, 2009). Jeho předmětem jsou další nepublikované sběry z exkurzí na přírodně zajímavé lokality příhraničních okresů Domažlice a Klatovy, včetně několika spíše náhodných odchytů v intravilánu Domažlic a Plzně.

MATERIÁL A METODIKA

Sběrná oblast západních Čech je vymezena hranicemi Plzeňského a Karlovarského kraje.

Materiál byl sbírán převážně jednotlivě pomocí entomologické síťky. V oblasti fytogeografického podokresu Sušicko-horažďovické vápence byly na dvou

lokality (Sušice, Čepice) použity Moerickeho pasti: bílé plastové misky o průměru 15 cm, umístěné na stojánku asi 20 cm nad zemí a naplněné asi do poloviny solným roztokem. Těchto misek bylo pouze několik (na zkoušku) a byly vybírány ve zhruba týdenních intervalech.

K determinaci nasbíraného materiálu byly použity práce POVOLNÝ & VERVES (1997) a PAPE (1987). Názvosloví odpovídá poslední verzi internetového seznamu masařek České a Slovenské republiky (KEJVAL & PAPE 2009). Uvedený materiál podčeledi Sarcophaginae tvoří pouze samci, kromě několika samic rodu *Blaesoxipha* Loew, 1861. Údaje k jednotlivým nálezům jsou uspořádány v pořadí: 1) obec/město, ke které je nález vztažen, 2) vzdálenost lokality a/nebo její orientace vzhledem k uvedené obci/městu, 3) čtyřmístné číslo faunistického čtverce v závorce (viz PRUNER & MÍKA 1996; pokud je tento kód v hranaté závorce, lokalita je podrobněji popsána v seznamu, viz níže), 4) místní název, upřesnění lokality, jejího charakteru, způsobu sběru, nadmořská výška, 5) datum nálezu, 6) počet kusů. Pokud není uvedeno jinak, materiál sbíral a určil autor a dokladové kusy jsou uloženy ve sbírce Muzea Chodska v Domažlicích. Použité zkratky: ex. – kus, PR – přírodní rezervace, MP – Moerickeho past.

Obecné údaje k bionomii a výskytu v České republice (četnost), uvedené v poznámkách k jednotlivým

druhům, vychází z prací POVOLNÝ & VERVES (1997), PAPE (1987) a z vlastních zkušeností autora.

Charakteristiky významnějších lokalit

Čepice [6747]: S obce, 49°16'N, 13°35'E, PR Čepičná, J úpatí, stepní svah na vápenci, skalky, okraje a světliny řídkého borového lesa, 470 m (Obr. 1); S obce, 49°16'26"N, 13°36'0.3"E, PR Čepičná, vrchol Chanovce env., vápencové skalky, řídký les (borovice, buk), 550 m; SZ obce, PR Čepičná, 49°16'11"N, 13°35'3"E, env. vrcholu Čepičná a JV svahy, bučina na vápenci, místy s bohatším bylinným patrem, 500–670 m.

Diana, 1 km Z osady [6341], 49°38'N, 12°34'E, PR Diana, stará rozvolněná bučina, světliny a paseky v okolí, 500 m.

Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 49°20'31"N, 13°12'9"E, okraje lužního lesa podél řeky Úhlavy, asi 400 m (Obr. 2).

Dubová Lhota, J obce [6645] 49°20'4"N, 13°10'43"E, vlhké louky a lužní lesík (olše, vrba) v okolí řeky Úhlavy, asi 430 m.

Sušice, SV města [6747], 49°15'18"N, 13°33'4"E, vápencové lomy, suché stráně, J-JV expozice, 470–520 m.

PŘEHLED DRUHŮ A NÁLEZŮ

Miltogramminae

Macronychia polyodon (Meigen, 1824). Újezd, JZ obce (6543), vrch Hrádek, 590 m, 25.VII.1995, 2 ex.; Domažlice, V města (6543), Škarman, 430 m, 8.VI.2010, 1 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], na kvetoucích Daucaceae, 12.VI.2009, 5 ex.

Lokální druh parazitující v hnízdech kutilek (Sphecidae) a čmeláků (Apidae), který byl v Čechách zjištěn zatím jen v okolí Senohrab (VIMMER 1913) a Bíliny (PAPE et al. 2001). Poměrně více nálezů je známo z jižní Moravy, což je pouze výsledek sběratelských aktivit v této oblasti.

Metopia argyrocephala (Meigen, 1824). Hradec (6344), 16.VII.1997, 2 ex.; Darmešl, asi 1 km JZ (6343), J kóty Chlum, 450 m, 28.VII.1997, 1 ex.; Semošice (6443), niva Radbuzy, 370 m, 23.VII.1997, 3 ex.; Oprechtice, JV obce (6544), pískovna, suché, místy křovinaté svahy, 480 m, 19.V.2009, 1 ex.; Pociňovice, JZ obce (6544), suchý JV svah pod lesem, při cestě do Orlovic, asi 500 m, 26.V.2009, 2 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 13.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 30.V.2005, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], okraj lesa na JZ svahu, 17.V.2004, 1 ex.; dtto, 21.V.2005, 1 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence,

8.VIII.1997, 1 ex.

Hojný druh, v České republice zcela jistě nejběžnější zástupce rodu *Metopia* Meigen, 1803, bez vyhraněných nároků na stanoviště a s širokým spektrem hostitelských druhů blanokřídlých z čeledí Sphecidae, Vespidae a Apidae.

Metopia campestris (Fallén, 1810). Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], šterkopisčítý břeh řeky,



Obr. 1. Jižní svah vrchu Chanovec u obce Čepice (foto Z. Kejval).

Fig. 1. Southern slope of the Chanovec hill near Čepice village (photo by Z. Kejval).



Obr. 2. Břehy řeky Úhlavy u Janovic nad Úhlavou (foto Z. Kejval).

Fig. 2. Riverside of the Úhlava River near Janovice nad Úhlavou (photo by Z. Kejval).

13.VI.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], okraj lesa na JZ svahu, smykem nízké vegetace na cestě, 23.V.2009, 1 ex.

Druh nalézáný častěji na vlhčích místech v blízkosti vod, parazitující v hnízdech hrabalek (Pompilidae) a kutilek (Sphecidae). V České republice je známá řada nálezů z jižní Moravy, jinak jen Praha-Krč, Neratovice, Kolín, Nový Bydžov (VIMMER 1913) a okolí Bíliny (PAPE et al. 2001). V západních Čechách, vzhledem k nápadně menšímu počtu lokalit, snad poměrně vzácnější než přechází *M. argyrocephala*.

Metopia grandii Venturi, 1953. Dubová Lhota, J obce [6645], 10.VII.1997, 1 ex.

Velmi lokální druh s užší vazbou na vlhká stanoviště v okolí vod. Podrobnosti jeho bionomie (hostitelé) zatím nejsou známy. V České republice byl zatím zjištěn pouze v okolí Bíliny (PAPE et al. 2001) a v Národním parku Podyjí (RICHEL et al. 2005).

Miltogramma punctata Meigen, 1824 (Obr. 3). Domažlice, JZ města (6543), bývalé vojenské cvičiště, asi 500 m, 7.VIII.1997, 1 ex.; Babylon, SZ obce (6543), SZ obce, 470 m, 9.VI.1997, 1 ex.; Hradec, SZ obce (6344), suché stráně v okolí lomu, asi 380 m, 16.VII.1997, 2 ex.; Štítary (6442), 29.VI.1995, 1 ex.; Darmyšl, asi 1 km JZ (6343), světliny JZ kóty Chlum, asi 500 m, 28.VII.1997, 1 ex.; Čepice, S obce (6747), cesta na okraji lesa, asi 500 m, 17.VII.2009, 1 ex.; Rabí, JV obce (6747), suché stráně na vápenci, 460–490 m, 13.VII.2005, 1 ex.

V západních Čechách spíše lokální druh suchých, výslunných stanovišť (pískovny, holé kamenité cesty,



Obr. 3. *Miltogramma punctata* Meigen na lokalitě Rabí (foto Z. Kejval).

Fig. 3. *Miltogramma punctata* Meigen at the locality Rabí (photo by Z. Kejval).

výsypky v okolí lomů), kde hnízdí hostitelské druhy blanokřídlých z čeledí Sphecidae a Apidae.

Oebalia minuta (Fallén, 1810). Diana, 1 km Z osady [6341], smykem podrostu ve staré rozvolněné bučíně, 25.VI.2008, 1 ex.

Velmi lokální druh parazitující u kutilek (Sphecidae) hnízdících ve dřevě a stoncích rostlin. V České republice je známý jen ze soutoku Moravy a Dyje (POVOLNÝ 1999, jako *Ptychoneura minuta*), okolí Bíliny (PAPE et al. 2001) a z Národního parku Podyjí (RICHEL et al. 2005).

Oebalia cylindrica (Fallén, 1810). Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], na listech střemchy napadené předivkou *Yponomeuta* sp., 13.VI.2009, 1 ex.

Velmi lokální druh parazitující u kutilek (Sphecidae) hnízdících ve dřevě. V České republice je známo více nálezů z jižní Moravy (JACENTKOVSKÝ 1941, ROZKOŠNÝ & VAŇHARA 1993, POVOLNÝ 1999); v Čechách zatím jen okolí Lysé nad Labem (ČEPELÁK 1952).

Senotainia conica (Fallén, 1810). Hradec, SZ obce (6344), šterkopísčité plochy v okolí lomu, asi 380 m, 16.VII.1997, 2 ex.

V západních Čechách spíše lokální druh suchých, výslunných stanovišť v nižších polohách, parazitující u kutilek (Sphecidae).

Taxigramma stictica (Meigen, 1830). Hradec, SZ obce (6344), šterkopísčité plochy v okolí lomu, asi 380 m, 16.VII.1997, 1 ex.

V západních Čechách spíše lokální druh suchých, výslunných stanovišť v nižších polohách, parazitující u kutilek (Sphecidae).

Paramacronychiinae

Agria mamillata (Pandellé, 1896). Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], na listech střemchy se zámotky předivky *Yponomeuta* sp., 13.VI.2009, 3 ex.; dtto, 18.VI.2009, 3 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les v okolí řeky Otavy, 440 m, 14.VI.2009, 1 ex.

Lokální druh parazitující zřejmě výhradně u housenek a kukel předivek rodu *Yponomeuta* Latreille, 1796. V České republice byl zatím zjištěn jen v okolí Radotína (ČEPELÁK 1952) a Pouzdřan (JACENTKOVSKÝ 1936, 1939, 1941; částečně jako *Pseudosarcophaga mammilata*). Bude však jistě více rozšířený a v době přemnožení svého hostitele i lokálně hojný, jak naznačují výše uvedené západočeské nálezy; na první lokalitě byl pozorován ve větším množství na listech v okolí zámotků (Obr. 2, 4).

Angiometopa falleni Pape, 1986 (Obr. 5). Pocinovice, JZ obce (6544), suchý JV svah pod lesem, při cestě



Obr. 4. Listy střemchy (*Prunus padus*) se zámožkem housenek a dospělci předivky *Yponomeuta* sp. (foto Z. Kejval).

Fig. 4. Leaves of the haghberry tree (*Prunus padus*) with pupal nest and adults of Ermine moth *Yponomeuta* sp. (photo by Z. Kejval).

do Orlovic, asi 500 m, 26.V.2009, 2 ex.; Sušice, SV města [6747], MP, 23.V.2009, 1 ex.; Čepice, SZ obce (6747), na cestě při kraji lesa, ca 500 m, 23.V.2009, 1 ex.

Palearktický druh, široce rozšířený od Evropy až po Mongolsko, parazitující u motýlů; vychován z kulek bekyně *Lymantria monacha* (Linnaeus, 1758). V České republice byl jeho výskyt dokumentován jediným starším nálezem z okolí Lysé nad Labem (ČEPELÁK 1981, jako *Angiometopa ruralis* (Fallén, 1817), lokalita zmíněna v poznámce pod tímto druhem) a nové nálezy jsou tak potvrzením výskytu na našem území.

Okolnosti odchyty živých jedinců u Pocinovic a Čepice jsou v hrubých rysech stejné. V obou případech byly mouchy sbírány na holé zemi (širší cestě) v blízkosti lesa, kde posedávaly v časných dopoled-

ních hodinách (okolo 9:00, před poledním parnem) na drobných předmětech (kameny, úlomky dřeva) a vylétaly k ritualizovaným soubojům, spolu se zástupci rodu *Sarcophaga* Meigen, 1826. Všechny uvedené kusy jsou samci.

Brachicoma devia (Fallén, 1820). Hofmanky pr. Železná Ruda (6845) (ČEPELÁK 1985); Lazce, S obce (6443), na květech v okolí skládky odpadu, 450 m, 6.VIII.1997, 3 ex.; Štítary (6442), 13.–14.VII.1995, 1 ex.; dtto, 17.VII.1996, 1 ex.; Holýšov, 2 km SSV (6344), Hradecká skála env., asi 380 m, 18.VII.2005, 1 ex.; Kdyně (6544), Rýzmbek, J svah, 600–665 m, 30.VII.1997, 3 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 380–440 m, 17.VIII.1995, 1 ex.; dtto, 26.VI.1996, 1 ex.; Darmyšl, asi 1 km JZ (6343), lesní světliny J–JZ kóty Chlum, 450–510 m, 28.VII.1997, 2 ex.; Němčice, 1,5 km JZ (6544), Nový Herštejn, PR Herštejn, 670–680 m, 21.VI.1995, 1 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 20.VI.1995, 2 ex.; dtto, 9.VIII.1996, 1 ex.; Díly, 3 km SZ (6542), vrchol Velké skály env., 850 m, 30.VI.1995, 1 ex.; Folmava, asi 3 km Z (6642), niva Chladné Bystřice, asi 500 m, 12.VIII.1997, 1 ex.; Nový Pařezov, V obce (6543), asi 450 m, 23.VII.1996, 1 ex.; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], MP, 13.–23.V.2009, 3 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, horní okraj kamenolomu, 14.VI.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; dtto, MP, 16.–19.IV.2009, 1 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 5 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 2 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, okraj lesa na JZ svahu, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 14.VI.2009, 1 ex.

Hojný a široce rozšířený druh, parazitující v hnízdech čmeláků (Apidae) a sociálních vos (Vespidae).

Paramacronychia flavipalpis (Girschner, 1881). Orlovice, 1,5 km JZ (6644), PR Jezvinec, Fagetum,



Obr. 5. *Angiometopa falleni* Pape z lokality Pocinovice a detail samčích pohlavních orgánů (foto Z. Kejval).

Fig. 5. *Angiometopa falleni* Pape from the locality Pocinovice and detail of the male genitalia (photo by Z. Kejval).

na vrcholu kopce v porostu *Lunaria rediviva*, 739 m, 24.V.1995, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], na trávě suché křovinaté stráně, 13.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, smyk podrostu v řídkém lese, 23.V.2009, 2 ex.

Velmi lokální druh s neznámou bionomií, který byl v České republice vícekrát nalezen pouze na jižní Moravě (JACENTKOVSKÝ 1941, ROZKOŠNÝ & VAŇHARA 1993, POVOLNÝ 1999, RICHET et al. 2005). V Čechách jsou známy pouze dvě lokality, Horní Albeřice v Krkonoších (ČEPELÁK 1980) a okolí Bíliny (PAPE et al. 2001).

Sarcophaginae

Blaesoxipha (Blaesoxipha) laticornis (Meigen, 1826). Domažlice, V města (6543), Škarman, okolí kamenolomu, 400–450 m, 25.VII.2007, 2 ex.; Úborsko, S obce (6644), na listech keřů, 20.VI.2007, 7 ex.; dtto, smykem pastviny a na listech keřů, 20.VIII.2007, 4 ex.; Dubová Lhota [6645], vlhká louka při Úhlavě, 20.VI.2007, 1 ex.; Tedražice, JV obce (6747), Hora, slunné okraje lesa, 500–550 m, 15.VII.2005, 2 ex.; Čepice, S obce [6747], okraj lesa na JZ svahu, na cestě, 470 m, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; Rabí, JV obce (6747), suché stráně na vápenci, 460–490 m, 13.VII.2005, 4 ex.

V západních Čechách lokálně hojný druh, parazitující na sarančích (Acrididae). Nález *Blaesoxipha plumicornis* (Zetterstedt, 1859) v Úborsku (KEJVAL 1998) je založen na chybné determinaci čistě samčího materiálu a patří tomuto velmi podobnému druhu. Chyba byla zjištěna zejména díky odchytu samic (smykem pastviny, 20.VIII.2007), které se na rozdíl od velmi podobných samců nápadně liší tvarem kladélka, viz PAPE (1987).

Blaesoxipha (Servaisia) erythrura (Meigen, 1826). Pocinovice, JZ obce (6544), suchý JV svah při cestě do Orlovic, na listech křovin, asi 500 m, 3.VI.2007, 3 ex.; dtto, 26.V.2009, 3 ex.; Janovice nad Úhlavou [6645], 18.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města (6747), při horním okraji kamenolomu, asi 520 m, 14.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 23.V.2009, 1 ex.; dtto, 14.VI.2009, 4 ex.; Čepice, S obce (6747), podél cesty na úpatí Čepičné, 17.VII.2009, 4 ex.; Čepice, S obce [6747], okraje lesa na JZ svahu, asi 470 m, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; dtto, vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 23.V.2009, 1 ex.

Lokální druh výslunných, křovinatých stanovišť, parazitující na sarančích (Acrididae). V západních Čechách byl již nalezen v okolí Štítar a Domažlic (KEJVAL 1998).

Ravinia pernix (Harris, 1780). Hradec, SZ obce (6344), suché stráně v okolí kamenolomu, 360–380

m, 16.VI.2005, 1 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 370–440 m, 2.VI.2005, 1 ex.; Oprechtice, JV obce (6544), pískovna, suché, místy křovinaté svahy, 480 m, 19.V.2009, 1 ex.; Pocinovice, JZ obce (6544), suchý JV svah při cestě do Orlovic, asi 500 m, 3.VI.2005, 1 ex.; Pocinovice, 2 km JV obce (6644), vlhká louka u potoka, 430 m, 26.V.2009, 2 ex.; Úborsko, S obce (6644), suché JV svahy, asi 470 m, 20.VI.2007, 1 ex.; dtto, 20.VIII.2008, 3 ex.; Čepice, S obce [6747], okraje lesa na JZ svahu, 470 m, 23.V.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 13.V.2009, 1 ex.; Rabí, JV obce (6747), vápenec, stepní svahy, okraj borového lesa, 460–490 m, 17.V.2009, 2 ex.

Teplomilný lokální druh sušších, výslunných stanovišť. V západních Čechách známý z okolí Štítar, Horšovského Týna a Pařezova (KEJVAL 1998). Jeho larvy jsou schizofágní, vyvíjejí se ve výkalech a mršinách, částečně zřejmě jako predátoři jiných larev.

Výše uvedené lokality jsou převážně suché stráně a nejméně ve dvou případech (Sušice, Rabí) byly mouchy pozorovány a odchyceny na výkalech. Na vlhké louce u Pocinovic seděly na místě s hnědou, zahnlivající trávou (snad po polití močůvkou).

Sarcophaga (Bellieriomima) subulata Pandellé, 1896. Diana, 1 km Z osady [6341], 25.VI.2008, 2 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, okolí vrcholu, asi 650 m, 17.VII.2007, 2 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], 12.VI.2008, 1 ex.; Čepice, SZ obce [6747], vrchol Čepičné, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; dtto, světlina na J svahu, 17.VII.2009, 2 ex.; dtto, okraj lesa, 17.VII.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; dtto, 13.V.2009, 2 ex.; dtto, 23.V.2009, 2 ex.

Poměrně lokální druh přírodně zachovalých, teplejších lesů ve středních polohách (květnaté bučiny, doubravy, borové doubravy), parazitující u housenek motýlů – vychován z bekyně *Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758). V západních Čechách byl již nalezen na šesti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Discachaeta) arcipes Pandellé, 1896. Sušice, SV města [6747], 30.V.2005, 3 ex.; dtto, 3.V.2009, 3 ex.; Čepice, S obce [6747], okraj lesa na JZ svahu, 21.V.2005, 3 ex.; Rabí, JV obce (6747), vápenec, stepní svahy, okraj borového lesa, 460–490 m, 17.V.2009, 1 ex.

Velmi lokální teplomilný druh úzce vázaný na vápence a vápnité spraše, parazitující u suchozemských měkkýšů. V České republice je poměrně hojný na jižní Moravě, viz např. POVOLNÝ (1999). V Čechách byl nalezen na více lokalitách v Českém krasu (POVOLNÝ 1993a), jinak jen v okolí Lysé (ČEPELÁK 1952), Žehuně (POVOLNÝ & GROSCHAFT 1959) a Bíliny (PAPE et al. 2001).

Sarcophaga (Discachaeta) pumila Meigen, 1826. Hradec (6344), Holýšov, JZ města (6444), travnatý břeh Radbuzy, asi 360 m, 8.VI.2008, 1 ex.; Havlovice, SV obce (6543), smykem vlhké louky u potoka, 440 m, 24.V.2009, 1 ex.; Domažlice (6543), dvůr Muzea J. Jindřicha, na kvetoucích Daucaceae, asi 440 m, 11.VII.2007, 2 ex.; Domažlice, SV města (6543), Škarman, na cestě v údolí potoka, asi 400 m, 16.V.2005, 1 ex.; dtto, okolí lomu, 25.VII.2005, 2 ex.; dtto, 8.VI.2010, 1 ex.; Pocinovice, 2 km JV obce (6644), vlhká louka u potoka, 430 m, 26.V.2009, 3 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 13.VI.2009, 1 ex.

Lokální druh s neznámou bionomií, snad kromě vazby na vlhčí stanoviště v nižších polohách, zejména v okolí vodních toků, což potvrzují četné nálezy ze západních Čech (KEJVAL 1998, celkem 5 lokalit). Jeho zařazení mezi ohrožené druhy (POVOLNÝ 2005) není zcela jistě oprávněné.

Sarcophaga (Helicophagella) agnata Rondani, 1860. Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 25.VI.2007, 5 ex.; dtto, 1.VIII.2007, 5 ex.; Havlovice, SV obce (6543), smykem vlhké louky u potoka, 440 m, 24.V.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 13.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], okraj lesa na JZ svahu, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.

Lokální, převážně lesní druh s těžištěm výskytu v bučinách vyšších poloh, parazitující zřejmě u měkkýšů – vychován z *Helix aspersa* Müller, 1774. V České republice rozhodně nepatří ke vzácným druhům, jak uvádí POVOLNÝ & VERVES (1997). Například jen v okrese Domažlice v západních Čechách byl nalezen na celkem jedenácti lokalitách (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Helicophagella) crassimargo Pandellé, 1896. Hradec, SZ obce (6344), suché stráně v okolí kamenolomu, 360–380 m, 4.VIII.2008, 1 ex.; Holýšov, 2 km SSV (6344), Hradecká skála env., asi 380 m, 1.VIII.2007, 1 ex.; Sušice, SV města (6747), při horním okraji kamenolomu, 520 m, 14.VI.2009, 2 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 1 ex.

Běžný druh preferující spíše otevřená, sušší stanoviště. Dospělce přitahují hnilí organické látky (výkaly, mršiny), kde se zřejmě nejčastěji vyvíjejí larvy. V západních Čechách byl již nalezen na deseti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Helicophagella) melanura Meigen, 1826. Hradec, SZ obce (6344), suché stráně v okolí lomu, asi 380 m, 14.V.2007, 1 ex.

Běžný druh bez užší vazby na přírodní stanoviště. Jeho larvy se vyvíjejí převážně ve výkalech a mrši-

nách. V západních Čechách byl již nalezen na šesti lokalitách okresu Domažlice, vždy na otevřených, sušších místech (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Helicophagella) noverca Rondani, 1860. Plzeň (6246), Na hrádku, JZ vrchu Mikulka, 360 m, 1.V.2006, 1 ex.; Plzeň-Lochotín (6246), Lochotínský park, asi 320 m, 6.VII.2007, 1 ex.; Pivoň, 2 km JZ obce (6542), PR Starý Hirštejn, 870 m, 25.VI.2007, 2 ex.; Domažlice, SV města (6543), Škarman, okolí kamenolomu, 400–450 m, 14.IV.2005, 4 ex.; dtto, 25.VII.2007, 2 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 18.VI.2008, 1 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], 17.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města (6747), horní okraj kamenolomu, 520 m, 14.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 7.V.1995, 5 ex.; dtto, 30.V.2005, 2 ex.; dtto, 26.IV.2009, 1 ex.; dtto, MP, 26.IV.–3.V.2009, 2 ex.; dtto, 3.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 3 ex.; dtto, 13.V.2009, 1 ex.; dtto, MP v lískových křovinách, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 3 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 3 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 16 ex.; dtto, 26.IV.2009, 4 ex.; dtto, 7.V.2009, 3 ex.; dtto, 15.IV.2009, 3 ex.; dtto, MP, 19.–26.IV.2009, 1 ex.; dtto, MP, 26.IV.–3.V.2009, 6 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, okraje lesa na JZ svahu, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; dtto, 21.V.2005, 1 ex.; dtto, 15.IV.2009, 2 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, vrchol/JV svahy Čepičné, IV.2010, 2 ex.; dtto, 17.VII.2009, 2 ex.; Rabí, JJV obce (6747), Zámecký vrch, vápence, asi 500 m, 15.IV.2005, 6 ex.; Žichovice, S obce (6647), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 21.V.2005, 4 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 1 ex.

Velmi hojný druh, zejména v lesích středních poloh. Jeho larvy zřejmě převážně parazitují u měkkýšů (vychován z *Helix pomatia* Linnaeus, 1758), ale mohou se vyvíjet i v hnilí organické hmotě (mršinách). V západních Čechách byl již nalezen v okolí Karlových Varů (ČEPELÁK 1972) a na třinácti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Helicophagella) rosellei Boettcher, 1912. Diana, 1 km Z osady [6341], 25.VI.2008, 1 ex.; dtto, 30.VII.2008, 1 ex.; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 4 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, 870 m, 25.VI.2007, 5 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzंबरku, okolí vrcholu, asi 650 m, 17.VII.2007, 6 ex.; Sušice, SV města [6747], MP v lískových křovinách, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, MP v lískových křovinách, 13.–23.V.2009, 3 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 17 ex.; dtto, 19.IV.2009, 3 ex.; dtto, MP, 19.–26.IV.2009, 2 ex.; dtto, 26.IV.2009, 1 ex.; dtto, 7.V.2009, 4 ex.; Čepice, SZ obce [6747], vrchol Čepičné, 7.–8.VII.1995,

4 ex.; dtto, vrchol/JV svahy, 17.VII.2009, 5 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 21.V.2009, 3 ex.

Hojný, převážně lesní druh. Jeho bionomie je neznámá. V západních Čechách byl již nalezen v okolí Karlových Varů (ČEPELÁK 1972) a na deseti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Heteronychia) haemorrhoea Meigen, 1826. Plzeň-Lochotín (6246), Lochotínský park, asi 320 m, 6.VII.2007, 1 ex.; Stod, S města (6344), hlinišťe u cihelny, 400 m, 18.VI.2008, 2 ex.; Hradec, SZ obce (6344), kamenolom env., 360–380 m, 16.VI.2005, 1 ex.; Domažlice, SV města (6543), Škarman, kamenolom env., 400–450 m, 25.VII.2007, 1 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, vrchol env., ca 680 m, 17.VII.2007, 1 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 13.VI.2009, 1 ex.; dtto, 18.VI.2009, 5 ex.; Sušice, SV města [6747], 23.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 5 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, okraj lesa na JZ svahu, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; Čepice, SZ obce [6747], vrchol Čepičné, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; dtto, vrchol/JV svahy, 17.VII.2008, 2 ex.; Rabí (6747) Zámecký vrch, vápenec, 500 m, 17.V.2009, 2 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 21.V.2010, 4 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápenec, 8.VIII.1997, 1 ex. Velmi hojný druh lesních okrajů a světlín v nížinách a středních polohách, parazitující u měkkýšů – vychován z páskovky *Cepaea hortensis* (Müller, 1774). V západních Čechách byl již nalezen na dvanácti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Heteronychia) chaetoneura (Brauer & Bergenstamm, 1889). Diana, 1 km Z osady [6341], 2.VIII.2007, 1 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 25.VI.2007, 1 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], 12.VI.2008, 3 ex.; dtto, 17.VI.2009, 4 ex.; Sušice, SV města [6747], 30.V.2005, 1 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, MP v lískových křovinách, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, MP v lískových křovinách, 13.–23.V.2009, 1 ex.

Lokální druh lesních a křovinatých stanovišť s výskytem od nížin do vyšších poloh (např. hřeben Českého lesa). Nález *Sarcophaga (Heteronychia) dissimilis* Meigen, 1826 v lužním lesíku u řeky Úhlavy (KEJVAL 1998) je založený na chybné determinaci a patří tomuto velmi podobného druhu, který se liší detaily ve tvaru cerků a aedeagu, viz BLACKITH et al. (2004).

Sarcophaga (Heteronychia) depressifrons Zetterstedt, 1845. Plzeň-Lochotín (6246), Z od nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex.; Šťáhlavice, 2 km V (6347), svah

nad Kornatickým potokem, asi 400 m, 20.VI.2004, 1 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 370–440 m, 16.V.2005, 1 ex.; Domažlice, SV města (6543), Škarman, kamenolom env., 400–450 m, 25.VII.2007, 1 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, vrchol env., ca 680 m, 17.VII.2007, 1 ex.; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ex.; dtto, 12.VI.2008, 4 ex.; dtto, 17.VI.2009, 7 ex.; Holýšov, JZ města (6444), v okolí jezu na řece Radbuze, asi 360 m, 8.VI.2008, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 14.VI.2009, 2 ex.

Běžný lesní druh s neznámou bionomií. Podle POVOLNÉHO & VERVESE (1997) obývá především stinná vlhčí stanoviště v nižších polohách. V západních Čechách byl již zjištěn v okolí Hradce, Štítar a Kdyně (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Heteronychia) schineri Bezzi, 1891. Diana, 1 km Z osady [6341], 14.VI.2007, 1 ex.; dtto, 2.VIII.2007, 2 ex.; dtto, 14.V.2008, 1 ex.; dtto, 24.VI.2008, 1 ex.; Domažlice, SV města (6543), Škarman, kamenolom env., 400–450 m, 25.VII.2007, 1 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, vrchol env., ca 680 m, 15.VII.2007, 1 ex.; Chudenice, 2 km JV (6545), PR Bělýšov, 500–650 m, 30.V.2004, 1 ex.; Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 1 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 25.VI.2007, 3 ex.; Hradec, SZ obce (6344), 14.V.2007, 1 ex.; Dubová Lhota [6645], 17.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, 3.V.2009, 1 ex.; dtto, 13.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; dtto, okraj lesa na JZ svahu, 21.V.2005, 2 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 4 ex.; dtto, 23.V.2009, 3 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.; Čepice, SZ obce [6747], vrchol Čepičné, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; Rabí, JV obce (6747), vápenec, stepní svahy, okraj borového lesa, 460–490 m, 17.V.2009, 1 ex.; Žichovice, S obce (6747), luhy v okolí řeky Otavy, 440 m, 21.V.2005, 2 ex.

Hojný lesní druh s výskytem od nížin do hor. V západních Čechách byl již dříve nalezen na osmi lokalitách okresu Domažlice, včetně nejvyšších poloh Českého lesa (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Heteronychia) vagans Meigen, 1826. Plzeň-Lochotín (6246), louky Z od nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex.; Plzeň (6246), Na hrádku, JZ vrchu Mikulka, 350 m, 1.V.2005, 2 ex.; Hradec, V obce (6344), suché stráně podél železniční trati, 350 m, 25.V.2005, 1 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, 870 m, 1.VIII.2007, 1 ex.; Domažlice, SV města (6543), Škarman, kamenolom env., 400–

450 m, 25.VII.2007, 2 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, okolí vrcholu, asi 680 m, 17.VII.2007, 3 ex.; Sušice, SV města [6747], MP v lískových křovinách, 13.–23.V.2009, 2 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 9 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 2 ex.; Čepice, SZ obce [6747], vrchol Čepičné, 7.–8.VII.1995, 6 ex.; dtto, vrchol/JV svahy, 17.VII.2009, 3 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 21.V.2010, 4 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 1 ex.

Velmi hojný druh lesních a křovinatých stanovišť, především v nižších polohách. Larvy jsou parazitoidi měkkýšů. V západních Čechách byl již nalezen v okolí Nového Brunstu u Železné Rudy (ČEPELÁK 1985) a na osmnácti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Kramerea) schuetzei Kramer, 1909. Diana, 1 km Z osady [6341], na kmenech padlých stromů, 7.VII.2007, Z. Andrš leg., 2 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], na listech střemchy napadené předivkou *Yponomeuta* sp., 13.VI.2009, 1 ex.

Velmi lokální lesní druh, parazitující na housenkách a kuklách lesních motýlů. V České republice byl v minulosti poměrně pravidelně sbírán na jižní Moravě. V Čechách je známo zatím jen pět lokalit: Lysá, Zbraslav, Praha-Sárka (ČEPELÁK 1952), Hradec a Dubová Lhota (KEJVAL 1998). Jeho výskyt jistě závisí na četnosti hostitelů, avšak zařazení mezi kriticky ohrožené druhy (POVOLNÝ 2005) je pochybné.

Sarcophaga (Liopygia) argyrostoma (Robineau-Desvoidy, 1830). Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, na vrcholu hradní věžičky, 878 m, 25.VI.2007, 2 ex.; dtto, 1.VIII.2007, 1 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, na vrcholu hradní věže, asi 680 m, 17.VII.2007, 6 ex.

Hojný, téměř celosvětově rozšířený druh, který se v severních oblastech vyskytuje čistě synantropně. Dospělci často vyhledávají výkaly, mršiny a jiné hnilé organické látky, kde se vyvíjí larvy, které však mohou být také predátory/parasitoidy jiného hmyzu, zejména jeho larev, měkkýšů apod. V západních Čechách byl tento druh již nalezen na vrcholu Velké skály u Pivoně, v Horšovském Týně a na skládce komunálního odpadu v Lazcích (KEJVAL 1998, jako *Parasarcophaga argyrostoma*). Na vrcholu věže Rýzmbeku byl pozorován v poměrně velkém množství.

Sarcophaga (Liopygia) emdeni (Rohdendorf, 1969). Čepice, S obce [6747], okraje lesa na JZ svahu,

na cestě, 7.–8.VII.1995, 7 ex.; dtto, 21.V.2005, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 7.V.1995, 1 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 2 ex. Teplomilný druh nižších poloh, kde se vyskytuje jak v lesích tak na otevřených, slunných stanovištích. Larvy jsou nekrofágní a příležitostně také parazitují u housenek lesních motýlů a u měkkýšů. V České republice je známo více nálezů z Moravy (především jižní). V Čechách velmi lokálně, zatím jen Karl. Týn (=Karlštejn) (ČEPELÁK 1952, jako *S. teretirostris* Pandellé, 1896), přírodní rezervace Kotýs v Českém krasu (POVOLNÝ 1993) a okolí Bíliny (PAPE et al. 2001).

Sarcophaga (Mehria) nemoralis Kramer, 1908. Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 25.VI.2007, 3 ex.; dtto, 1.VIII.2007, 2 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, okolí vrcholu, asi 650 m, 1.V.2007, 1 ex.; dtto, 17.VII.2007, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, MP, 3.V.2009, 1 ex.

Velmi lokální druh s neznámou bionomií, který má zřejmě úzkou vazbu na bučiny vyšších poloh. Byl popsán z oblasti Horní Lužice a původní materiál z Kramerovy sbírky, který revidoval POVOLNÝ (1988), zahrnuje i kusy z České republiky (Bösig = Bezděz, Schneekoppe = Sněžka). Jinak byl tento druh v Čechách zjištěn pouze ve vrcholových partiích jižní části Českého lesa (celkem tři lokality) a na Ovčím vrchu u Darmyšle (KEJVAL 1998). Poměrně více lokalit je známo na jižní Moravě, zejména v Moravském krasu.

Sarcophaga (Mehria) sexpunctata (Fabricius, 1794). Přimda (634), na vrcholu u zříceniny hradu Přimda, 848 m, 24.VI.1996, 14 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 380–440 m, 19.V.2007, 1 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 13.VI.2009, 6 ex.; dtto, 17.VI.2009, 4 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], 17.VI.2009, 2 ex.; Žichovice, S obce (6747), luhy v okolí řeky Otavy, 14.VI.2009, 1 ex.

Lokální druh parazitující v kokonech pavouků. Obývá převážně teplé, vlhké lesy a lesní okraje v nížinách a na úpatí hor (POVOLNÝ & VERVES 1997). V západních Čechách byl zjištěn již na pěti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998, jako *Arachnidomyia sexpunctata*), včetně vyšších poloh Českého lesa. Jeho zařazení mezi ohrožené druhy (POVOLNÝ 2005) se jeví jako sporné.

Sarcophaga (Myorhina) nigriventris Meigen, 1826. Plzeň-Lochotín (6246), louka Z od nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex.; Hradec, SZ obce (6344), okolí kamenolomu, asi 380 m, IV.2010, 2 ex.; Hradec, V obce (6344), stráně podél železniční trati, asi 350 m, 25.V.2005, 1 ex.; Stod, S města (6344), hliniště

u cihelny, 400 m, 18.VI.2008, 1 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 25.VI.2007, 1 ex.; dtto, 1.VIII.2007, 1 ex.; Hradec, SZ obce (6344), 14.V.2007, 1 ex.; Kdyně, SZ města (6544), Rýzmbek, okolí vrcholu, ca 680 m, 17.VII.2007, 9 ex.; Sušice, SV města [6747], 30.V.2005, 2 ex.; dtto, 26.IV.2009, 1 ex.; dtto, 3.V.2009, 1 ex.; dtto, 13.V.2009, 3 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.; Čepice, SZ obce [6747], vrchol Čepičné, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 1 ex.; dtto, 19.IV.2009, 10 ex.; dtto, MP, 19.–26.IV.2009, 2 ex.; dtto, 26.IV.2009, 2 ex.; dtto, 7.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 2 ex.; dtto, okraj lesa na JZ svahu, 21.V.2005, 1 ex.; dtto, 15.IV.2009, 5 ex.; dtto, 23.V.2009, 2 ex.; Rabí, JZ obce (6747), okraj vápencového lomu, MP, 520 m, 15.IV.2005, 1 ex.; Rabí, JV obce (6747), suché stráně na vápenci, 460–490 m, 13.VII.2005, 1 ex.; Rabí, JZ obce (6747), Zámecký vrch, vápenec, asi 500 m, 14.VII.2005, 1 ex.; Žichovice (6747), světlina v lužním lese při Otavě, 440 m, 14.VI.2004, 1 ex.

Hojný adaptabilní a expanzivní druh s výskytem především na suchých slunných stanovištích, který aktivně parazituje u řady druhů měkkýšů a hmyzu (sarančata, brouci, včely, čmeláci) nebo se vyvíjí v jejich mrtvolkách. V západních Čechách byl již nalezen na Špičáku u Železné Rudy (ČEPELÁK 1985, jako *Pierretia nigriventris*), v Českém lese (Haltrava/Tyrolka) a na Rýzmbeku u Kdyně (KEJVAL 1998, jako *Pierretia nigriventris*).

Sarcophaga (Myorhina) socrus Rondani, 1860. Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 15.IV.2009, 1 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, okraj lesa na JZ svahu, v okolí lomečku, 13.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.

Velmi lokální druh typický pro slunné vrcholky kopců, vystupující i do značných nadmořských výšek. Jeho bionomie je neznámá. V České republice byl zatím nalezen v Českém krasu (POVOLNÝ 1993), Pavlovských vrších (POVOLNÝ 1999), okolí Bíliny (PAPE et al. 2001) a v Národním parku Podyjí (RICHEL et al. 2005).

Sarcophaga (Pandelleana) protuberans Pandellé, 1896. Lazce, S obce (6443), skládka odpadu env., 450 m, 6.VIII.1997, 1 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 380–440 m, 19.V.2007, 3 ex.; Oprechtice, JV obce (6544), pískovna, suché, místy křovinaté svahy, 480 m, 19.V.2009, 2 ex.; Sušice, SV města [6747], 23.V.2009, 1 ex.; dtto, 30.V.2005, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, MP, 3.V.2009, 2 ex.; dtto, 13.V.2009, 1 ex.; 23.V.2009, 2 ex.

Lokální teplomilný druh lesostepí a teplých lesů v nížinách a středních polohách. Jeho bionomie je neznámá. V západních Čechách byl již nalezen na třech lokalitách: zámecký park v Horšovském Týně, přírodní rezervace Nový Herštejn a Rýzmbek u Kdyně (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Pandelleisca) similis Meade, 1876. Horšovský Týn (6443), zámecký park, 370–440 m, 13.VIII.2007, 2 ex.; Janovice nad Úhlavou [6645], 18.VI.2009, 2 ex.; Dubová Lhota [6645], 12.VI.2008, 1 ex.; Pocinovice, 2 km JV (6644), niva potoka, vlhké louky, křoviny, 430 m, 26.V.2009, 1 ex.

Lokálně hojný druh teplejších lesů nížin a středních poloh. Jeho larvy jsou nekrofágní, koprofágní a také parazitují u bezobratlých. V západních Čechách byl již nalezen na šesti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998, jako *Parasarcophaga similis*).

Sarcophaga (Parasarcophaga) albiceps Meigen, 1826. Plzeň-Lochotín (6246), louka Z od nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex.

Hojný kulturofilní, synantropní druh, který často navštěvuje výkaly, mršiny a jiné hnilé organické látky, kde se vyvíjí larvy, které však mohou být také predátory/parazitoidy jiného hmyzu, zejména housenek motýlů.

Sarcophaga (Robineauella) caerulea Zetterstedt, 1838. Pavlovice, S obce (6142), údolí Mže, okolí řeky, 7.VIII.2007, 1 ex.; Diana, 1 km Z osady [6341], 24.VI.2008, 2 ex.; dtto, 30.VII.2008, 1 ex.; dtto, 14.VIII.2008, 1 ex.; Pivoň (6542), PR Starý Hirštejn, okolí vrcholu, 878 m, 25.VI.2007, 4 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 3.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, 7.V.2009, 1 ex.; dtto, okraj lesa na JZ svahu, MP, 13.–23.V.2009, 3 ex.; dtto, 23.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.

Hojný druh lesních a křovinatých stanovišť s výskytem od nížin do hor. Jeho larvy se vyvíjí v mrtvolkách hmyzu a menších obratlovců a také parazitují na housenkách motýlů. V západních Čechách byl již nalezen u Železné Rudy (ČEPELÁK 1985, jako *Robineauella scoparia* (Pandellé, 1896)) a na celkem devatenácti lokalitách v okrese Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Rosellea) aratrix Pandellé, 1896. Pavlovice, S obce (6142), údolí řeky Mže, 7.VIII.2007, 1 ex.; Diana, 1 km Z osady [6341], 2.VIII.2007, 1 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 370–440 m, 13.VIII.2007, 1 ex.; Havlovice, SV obce (6543), smykem vlhké louky u potoka, 440 m, 24.V.2009, 1 ex.; Janovice nad Úhlavou, JZ obce [6645], 420 m,

18.VI.2009, 1 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], 17.VI.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], okraje lesa na JZ svahu, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.

Lokální lesní druh, který parazituje u hmyzu, především housenek motýlů. Jeho larvy se však mohou vyvíjet i v malých mršinách, včetně obratlovců. V západních Čechách byl již nalezen na celkem deseti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998). Jeho zařazení mezi kriticky ohrožené druhy (POVOLNÝ 2005) je zcela jistě chybné.

Sarcophaga (Sarcophaga) carnaria (Linnaeus, 1758). Sušice, SV města [6747], 7.V.1995, 2 ex.; dtto, 26.IV.2009, 1 ex.; dtto, MP, 26.IV.–3.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 3 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 4 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, MP, 26.IV.–3.V.2009, 4 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 7 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 3 ex.; dtto, okraje lesa na JZ svahu, MP, 26.IV.–3.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 33 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u Otavy, 440 m, 21.V.2005, 1 ex.

Velmi hojný euryekní druh, který se často objevuje na mršinách a výkalech. Jeho larvy jsou parazitoidi žížal a příležitostně také schizofágní. V západních Čechách byl nalezen na celkem třiceti lokalitách v okolí Železné Rudy (ČEPELÁK 1985, také jako *S. schulzi* Müller, 1922) a v okrese Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Sarcophaga) lehmanni Mueller, 1922. Pavlovice, S obce (6142), údolí Mže, v okolí řeky, 7.VIII.2007, 1 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecský park, 13.VIII.2007, 2 ex.; Sušice, SV města [6747], MP, 26.IV.–3.V.2009, 1 ex.; dtto, 3.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 4 ex.; Čepice, S obce [6747], okraje lesa na JZ svahu, 7.–8.VII.1995, 3 ex.; dtto, 23.V.2009, 3 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, vrchol Chanovce, 7.V.2009, 2 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní les u řeky Otavy, 440 m, 21.V.2009, 2 ex.

Lokálně hojný druh; bionomie stejná jako u předchozí *S. carnaria*. V západních Čechách byl nalezen na devíti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998, jako *S. lasiostyla* Macquart, 1835).

Sarcophaga (Sarcophaga) subvicina Rohdendorf, 1937. Pavlovice, S obce (6242), údolí Mže, okolí řeky, 7.VIII.2007, 1 ex.; Plzeň-Lochtín (6246), louky Z od nemocnice, 6.VII.2007, 1 ex.; Dubová Lhota, J obce [6645], 12.VI.2008, 2 ex.; Sušice, SV města [6747], MP, 26.IV.–3.V.2009, 1 ex.; dtto, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 2 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; dtto,

MP, 26.IV.–3.V.2009, 4 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 6 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 2 ex.; dtto, okraje lesa na JZ svahu, 7.–8.VII.1995, 7 ex.; dtto, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 17 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 1 ex. Lokálně hojný druh; bionomie stejná jako u *S. carnaria*. V západních Čechách byl nalezen na celkem 24 lokalitách v okolí Železné Rudy (ČEPELÁK 1985, jako *S. schusteri* Lehrer, 1959) a v okrese Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Sarcophaga) variegata (Scopoli, 1763) (Obr. 6). Pavlovice, S obce (6242), údolí Mže, okolí řeky, 7.VIII.2007, 1 ex.; Plzeň (6246), Na hrádku, JZ vrchu Mikulka, 350 m, 1.V.2005, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], 7.V.1995, 2 ex.; dtto, MP, 26.IV.–3.V.2009, 5 ex.; dtto, 8.V.2009, 1 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 3 ex.; dtto, 13.V.2009, 2 ex.; dtto, MP, 23.–31.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], vrchol Chanovce, 7.–8.VII.1995, 4 ex.; dtto, 19.IV.2009, 1 ex.; dtto, MP, 26.IV.–3.V.2009, 11 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 6 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 3 ex.; dtto, okraje lesa na JZ svahu, MP, 26.IV.–3.V.2009, 3 ex.; dtto, MP, 3.–13.V.2009, 4 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 27 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápence, 8.VIII.1997, 1 ex.

Velmi hojný druh; bionomie podobná jako u *S. carnaria*. V západních Čechách byl již nalezen na dvaceti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

Sarcophaga (Sarcotachinella) sinuata Meigen, 1826. Dubová Lhota [6645], 20.VI.2007, 2 ex.; dtto, 12.VI.2008, 2 ex.

Velmi lokální vlhkomilný druh, který navštěvuje výkaly a jiné hnilivé organické látky. Larvy parazitují u hmyzu (sarančata, motýli) a mohou se také vyvíjet v mrtvolkách malých obratlovců. V České republice byl tento druh nalezen zatím jen v okolí Prahy (ČEPELÁK 1952), Kanic (JACENTKOVSKÝ 1941, jako *Arhopocnemis sinuata*), Folmavy (KEJVAL 1998), Hlohovce (POVOLNÝ 1999) a Bíliny (PAPE et al. 2001).



Obr. 6. *Sarcophaga variegata* (Scopoli) na lokalitě Sušice (foto Z. Kejval).

Fig. 6. *Sarcophaga variegata* (Scopoli) at the locality Sušice (photo by Z. Kejval).

Sarcophaga (Thyrsoctema) incisilobata Pandellé, 1896. Plzeň (6246), Lochotínský park, 320 m, 24.VI.2005, 1 ex.; dtto, 6.VII.2007, 1 ex.; Hradec, V obce (6344), suché stráně při železniční trati, 350 m, 25.V.2005, 1 ex.; Holýšov, 1 km S města (6344), slunný okraj lesa nad řekou, 380 m, 18.VII.2005, 1 ex.; Horšovský Týn (6443), zámecký park, 370–440 m, 13.VIII.2007, 1 ex.; Pec, 3 km JZ (6642), vrchol Čerchova, 1040 m, 11.VIII.2009, 1 ex.; Pocinovice, 2 km JV (6644), niva potoka, vlhké louky, křoviny, 430 m, 26.V.2009, 2 ex.; Dubová Lhota [6645], 12.VI.2008, 2 ex.; dtto, 17.VI.2009, 1 ex.; Sušice, SV města [6747], MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; Čepice, S obce [6747], okraje lesa na JZ svahu, 7.–8.VII.1995, 2 ex.; dtto, 21.V.2005, 4 ex.; dtto, MP, 13.–23.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 7 ex.; dtto, vrchol Chanovce, MP, 3.–13.V.2009, 1 ex.; dtto, 7.V.2009, 1 ex.; dtto, 23.V.2009, 2 ex.; Rabí, JV obce (6747), suché stráně na vápenci, 460–490 m, 13.VII.2005, 1 ex.; Rabí (6747) Zámecký vrch, vápenec, 500 m, 17.V.2009, 4 ex.; Boubín, SV obce (6648), Hůrka, vápenec, 8.VIII.1997, 2 ex.; Žichovice, S obce (6747), lužní lesík u řeky Otavy, 21.V.2005, 440 m, 21.V.2005, 1 ex.

Hojný euryekní druh se silnými sklony ke kulturofilii. Larvy se vyvíjejí ve výkalech, jako predátoři koprofažných larev jiných druhů much, a také parazitují u sarančat, měkkýšů a housenek motýlů. V západních Čechách byl již nalezen na Špičáku u Železné Rudy (ČEPELÁK 1985) a na celkem šestnácti lokalitách okresu Domažlice (KEJVAL 1998).

ZÁVĚR

Z oblasti západních Čech (Plzeňský a Karlovarský kraj) byl v minulosti publikován výskyt 35 druhů masařek (ČEPELÁK 1972, 1985; KEJVAL 1998, 2009). Na základě nového materiálu, který je předmětem příspěvku, došlo k navýšení počtu na 52 druhů (asi 40 % fauny České republiky). Faunisticky významné jsou především nálezy druhu *Angiometopa falleni*, které potvrzují výskyt v České republice. Pozoruhodný je dále výskyt teplomilných druhů *Sarcophaga arcipes* a *S. emdeni* na vápencích v podhůří Šumavy. Uvedeny jsou i nové lokality některých méně běžných druhů, např. *Oebalia minuta*, *O. cylindrica*, *Paramacronychia flavipalpis*, *Sarcophaga nemoralis*, *S. socrus* a *S. schuetzei*.

K výsledkům příspěvku patří i zjištění, že západočeské nálezy *Blaesoxipha plumicornis* a *Sarcophaga dissimilis*, které v minulosti publikoval KEJVAL (1998), jsou založeny na chybné determinaci a patří blíže příbuzným druhům *Blaesoxipha laticornis* a *Sarcophaga chaetoneura*.

Poděkování. Děkuji Jindřichu Roháčkovi (Slezské

zemské muzeum, Opava) a Rudolfu Rozkošnému (Masarykova univerzita, Brno) za cenné připomínky k rukopisu práce a Jiřímu Skuhrovcovi (Praha) za kontrolu anglického textu.

LITERATURA

- BLACKITH R. M., RICHET R. & PAPE T. 2004: Revision of *Sarcophaga dissimilis* Meigen, 1826 and *Sarcophaga chaetoneura* Brauer & Bergenstamm, 1889 (Diptera: Sarcophagidae). – *Zootaxa*, 560: 1–13.
- ČEPELÁK J. 1952: I. Příspěvek k poznání českých kuklic (I^{ère} contribution à la connaissance des tachinaires tchèques). – *Časopis Československé společnosti entomologické*, 49: 81–87.
- ČEPELÁK J. 1972: Příspěvek k poznání vyšších much okolí Karlových Varů (Dipt., Brachycera) (Beitrag zur Kenntnis der höheren Fliegen der Umgebung der Stadt Karlovy Vary (Dipt., Brachycera)). – *Zprávy Muzeí Západočeského kraje, Příroda*, 13: 15–20.
- ČEPELÁK J. 1980: Stručný přehled dalších poznatků o některých čeledích vyšších dvoukřídlých v Krkonoších (Diptera, Brachycera) (Kurzgefasste Übersicht weiterer Erkenntnisse über einigen Familien höheren Zweiflüglern des Riesengebirges (Diptera, Brachycera)). – *Opera Corcontica*, 16 (1979): 161–167.
- ČEPELÁK J. 1981: Přehľad nálezov brachycerných dvojkrídláčkov (Diptera) z oblasti Štátnej prírodnej rezervácie Rozsutec (Übersicht der Funde der Brachyceren Zweiflüglern (Diptera) aus dem Gebiete der Staatsnaturreservierung Rozsutec). In: JANÍK M. & ŠTOLLMANN A. (eds): Rozsutec Štátna prírodná rezervácia. Osveta, Martin, pp. 905–938.
- ČEPELÁK J. 1985: Výsledky průzkumu některých čeledí dvoukřídlých (Diptera) na území západní Šumavy (Ergebnisse der Untersuchung mancher Familien von Zweiflüglern (Diptera) im Gebiet des westlichen Šumava-Gebirge (Böhmerwald)). – *Zprávy Muzeí Západočeského kraje, Příroda*, 30–31: 51–59.
- ČEPELÁK J., SLAMEČKOVÁ M. & STANĚK M. 1987: Sarcophagidae. In: JEŽEK J. (ed.): Enumeratio insectorum bohemoslovakie. Check List of Czechoslovak Insects II (Diptera). – *Acta Faunistica Entomologica Musei Nationalis Pragae*, 18: 295–299.
- JACENTKOVSKÝ D. 1936: Příspěvek k poznání kuklic (Tachinidae, Diptera) okolí brněnského (Contribution to the knowledge of Tachinidae in the Brno environs). – *Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně*, 18 (1935): 84–90.
- JACENTKOVSKÝ D. 1939: Tachinologický výzkum Pouzdřanských kopců (Étude sur les Tachinaires des collines de Pouzdřany (Moravie méridionale)). – *Sborník Vysoké školy zemědělské v Brně, ČSR, Fakulta lesnická*, D 27: 1–14.
- JACENTKOVSKÝ D. 1941: Kuklice (Tachinoidea, Diptera) Moravy a Slezska (Die Raupenfliegen (Tachinoidea) Mährens und Schlesiens). – *Práce Moravské přírodovědecké společnosti*, 13: 1–64.
- KEJVAL Z. 1998: Masařky podčeledi Sarcophaginae (Diptera, Sarcophagidae) Domažlicka (Fleshflies of the subfa-

- mily Sarcophaginae of the Domažlice region). – *Erica* (Plzeň), 7: 61–67.
- KEJVAL Z. 2009: Faunistic records from the Czech Republic – 285 (Diptera: Sarcophagidae). – *Klapalekiana*, 45: 259–263.
- KEJVAL Z. & PAPE T. 2009: Sarcophagidae Macquart, 1834. In: JEDLIČKA L., KÚDELA M. & STLOUKALOVÁ V. (eds): Checklist of Diptera of the Czech Republic and Slovakia. Electronic version 2. <<http://zoology.fns.uniba.sk/diptera2009>> + CD-ROM: ISBN 978-80-969629-4-5.
- PAPE T. 1987: The Sarcophagidae (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. – *Fauna entomologica scandinavica*, 19, 203 pp.
- PAPE T., POVOLNÝ D. & BARTÁK M. 2001: Sarcophagidae. In: BARTÁK M. & VAŇHARA J. (eds): Diptera in an Industrially Affected Region (North-Western Bohemia, Bílina and Duchcov Environs) II. – *Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis, Biologia*, 105: 489–495.
- POVOLNÝ D. 1988: Typenbezeichnung und heutiger taxonomischer Stand der von Heinrich Kramer beschriebenen Sarcophagini (Diptera, Sarcophagidae). – *Abhandlungen und Berichte des Naturkundemuseums Görlitz*, 62: 1–16.
- POVOLNÝ D. 1993: Die Fleischfliegen (Sarcophagini, Diptera) des böhmischen Karstes. – *Acta Universitatis Agricoltae, Brno, Series A*, 41: 207–219.
- POVOLNÝ D. 1999: Sarcophagidae. In: ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. (eds): Diptera of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO II. – *Folia Facultatis Scientiarum Naturalium Universitatis Masarykianae Brunensis, Biologia*, 100: 411–422.
- POVOLNÝ D. 2005: Sarcophagidae (masařkovití), pp. 365–366. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí [Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates]. AOPK ČR, Praha, 760 pp.
- POVOLNÝ D. & GROSCHAFT J. 1959: Drei bedeutende Fliegenarten-Schmarotzer der Helicidae aus dem Gebiet der Tschechoslowakei. – *Zoologické listy*, 8: 131–136.
- POVOLNÝ D. & VERVES Y. 1997: The flesh-flies of Central Europe (Insecta, Diptera, Sarcophagidae). – *Spixiana*, 24 (Suppl.): 1–264.
- PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). – *Klapalekiana*, 32 (Suppl.): 1–175.
- RICHE T., PAPE T., BARTÁK M. & KUBÍK Š. 2005: Sarcophagidae, pp. 394–398. In: BARTÁK M. & KUBÍK Š. (ed.): Diptera of Podyjí National Park and its Environs. ČZU Praha, 432 pp.
- ROZKOŠNÝ R. & VAŇHARA J. 1993: Diptera Brachycera of a forest steppe near Brno (Hády Hill). – *Acta Scientiarum Naturalium Academiae Scientiarum Bohemicae Brno*, 27 (2–3): 1–76.
- VIMMER A. 1913: Seznam českého hmyzu dvojkřídleho [List of Bohemian Diptera]. Tribus 1. Eumyidae A. Schizometopa. – *Časopis České společnosti entomologické*, 10: 38–80.